

2022 HAZİRAN AYI DÜNYA, TÜRKİYE VE MALATYA EKONOMİSİNDEKİ GELİŞMELER

Hazırlayan:

Prof. Dr. Ahmet UĞUR

Malatya Ticaret ve Sanayi Odası Akademik Danışmanı

İÇİNDEKİLER

Dünya Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler.....	2
Türkiye Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler.....	5
1) Dış Ticaret.....	5
2) Enflasyon ve Fiyatlar.....	8
3) İşgücü Piyasası.....	11
4) Kapasite Kullanım Oranı ve Sanayi Üretim Endeksi.....	13
5) Güven Endeksleri.....	15
6) Bütçe İstatistikleri.....	17
7) Kısa Vadeli Dış Borç İstatistikleri.....	18
8) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri.....	20
Malatya Ekonomisindeki Gelişmeler.....	22
1) Dış Ticaret.....	22
2) Yatırım Teşvikleri.....	25
3) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri.....	27
4) Karşılıksız Çek ve Protestolu Senet İstatistikleri.....	28
5) Konut Satış İstatistikleri.....	29
6) Patent ve Marka İstatistikleri.....	30

Dünya Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler

2022 yılı Haziran ayında meydana gelen önemli küresel ekonomik gelişmeler haftalık bazda aşağıda verilmiştir.

30 Mayıs – 3 Haziran 1. Hafta:

- Euro Bölgesi Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), Mayıs ayında yıllık %8,1 ile rekor tazeledi. Piyasa tahmini %7,7 olması yönündeydi. Endeks aylık bazda ise %0,8 arttı.
- Euro Bölgesi Üretici Fiyat Endeksi, Nisan ayında bir önceki aya göre %1,2, bir önceki yılın aynı ayına kıyasla %37,2 yükseldi.
- Euro Bölgesi İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI), Mayıs ayında 54,6 seviyesine geriledi. Endeks Nisan ayında 55,5 değerini almıştı.
- Euro Bölgesi Hizmet Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI), Mayıs ayında 56,1 değerini alırken beklentiler 56,3 olması yönündeydi.
- ABD ISM İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI), Nisan ayında 56,1 seviyesine yükseldi. Piyasa tahmini 54,5 olması yönündeydi.
- ABD Conference Board (CB) Tüketici Güveni, Mayıs ayında 106,4 ile 103,9 olan beklentilerin üzerinde açıklandı.
- ABD işsizlik oranı, Mayıs ayında %3,6 değerini alarak durağan seyretti.
- ABD’de geçtiğimiz hafta işsizlik haklarından yararlanma başvuruları 200 bine geriledi. Piyasa beklentileri 210 bin olması yönündeydi.

6 – 10 Haziran 2. Hafta:

- Avrupa Merkez Bankası (ECB), Haziran ayı toplantısında piyasa beklentisi paralel olarak faiz oranlarını değiştirmede. Temmuz ayı toplantısında 25 baz puanlık faiz artışı sinyali verildi.
- Euro Bölgesi Ocak-Mart dönemi büyümesi %0,3'ten %0,6'ya revize edildi. Yıllık bazda büyüme %5,4 oldu.
- ABD’de dış ticaret açığı Nisan ayında 20,6 milyar \$ düşerek 87,1 milyar \$’a geriledi. Piyasa tahmini 89,5 milyar \$’dı.
- ABD’de Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) Mayıs ayında yıllık bazda %8,6’ya yükselerek tahminleri aştı. Bu 1981’den beri görülen en yüksek seviye oldu. Endeks aylık bazda ise %1 arttı.
- ABD’de Michigan Tüketici Güven Endeksi, Haziran ayında aylık 8,2 puan azalışla 50,2’ye inerek tüm zamanların en düşük seviyesine geriledi. Beklentiler 58 olması yönündeydi.
- ABD’de geçtiğimiz hafta işsizlik haklarından yararlanma başvuruları 229 bine yükseldi. Piyasa beklentileri 206 bin olması yönündeydi.

13 – 17 Haziran 3. Hafta:

- Euro Bölgesi Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), Mayıs ayında aylık bazda %0,8, yıllık bazda %8,1 yükseldi.
- Euro Bölgesi sanayi üretimi, Nisan ayında aylık bazda %0,4 artarken, yıllık bazda ise %2 azaldı.
- ABD Merkez Bankası (Fed), politika faizini 75 baz puan artırdı.
- ABD'de Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE), Mayıs ayında aylık bazda %0,8, yıllık bazda ise %10,8 arttı.
- ABD'de perakende satışlar, Mayıs ayında bir önceki aya kıyasla %0,3 azaldı. Beklentiler, %0,2 artış olması yönündeydi. Bir önceki yıla kıyasla ise %8,1 artış gerçekleşti.
- ABD'de yeni konut başlangıçları, Mayıs ayında bir önceki aya kıyasla %14,4 azalırken Nisan 2021'den bu yana en düşük seviyesine gerilemiş oldu.
- ABD'de geçtiğimiz hafta işsizlik haklarından yararlanma başvuruları 229 bin ile 215 bin olan piyasa beklentilerinin üzerinde gerçekleşti.
- İngiltere Merkez Bankası (BoE), politika faizini piyasa beklentilerine paralel olarak 25 baz puan artırdı.
- Çin Merkez Bankası, Fed Toplantısı öncesi beklentilere paralel olarak orta vadeli faiz oranını %2,85 seviyesinde tuttu.

20 – 24 Haziran 4. Hafta:

- Euro Bölgesi tüketici güveni Haziran ayında -23,6 ile -20,5 olan beklentilerin üzerinde azalışla Nisan 2020'deki tarihi düşük seviyesine yakın gerçekleşti.
- Euro Bölgesi Hizmet Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) Haziran ayında 52,8 ile Ocak ayından bu yana en düşük seviyesine inerken, imalat sanayi PMI değeri ise 52,0 ile 53,9 olan piyasa beklentilerinin altında gerçekleşti.
- Uluslararası Para Fonu (IMF), ABD ekonomisinin mevcut yıla ilişkin büyüme beklentisini %3,7'den %2,9'a ve 2023 yılı için tahminini %2,3'ten %1,7'ye indirdi.
- ABD'de Michigan Tüketici Güven Endeksi Haziran ayında geçen aya göre 8,4 puan azalarak 50 seviyesine geriledi. Endekse ilişkin öncü veri 50,2 olarak açıklanmıştı.
- ABD'de öncü imalat PMI Haziran ayında 52,4 değerini alarak bu yana en düşük seviyesine geriledi. Aynı ayda öncü hizmetler PMI değeri ise 51,6 ile son beş ayın en kötü performansını sergiledi.
- ABD'de ikinci el konut satışları Mayıs ayında aylık bazda %3,4 azalarak Haziran 2020'den bu yana en düşük seviyesine gerilemiş oldu.
- ABD'de geçtiğimiz hafta işsizlik haklarından yararlanma başvuruları 229 bine gerilerken, piyasa beklentileri 227 bin olması yönündeydi.

27 Haziran – 1 Temmuz 5. Hafta:

- Euro Bölgesi Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) Haziran ayında yıllık bazda %8,6 artışıyla rekor tazeledi. Endeks aylık bazda ise %0,6 arttı.
- Euro Bölgesi işsizlik oranı Mayıs ayında %6,6 oldu. Beklentiler %6,8 olması yönündeydi.
- Euro Bölgesi İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) Haziran ayında 52,1 ile beklentilerin az üzerinde gerçekleşti.
- ABD ekonomisinin ilk çeyreğe ilişkin daralma verisi %1,5'ten %1,6'ya revize edildi.
- ABD'de dış ticaret açığı Mayıs ayında 104,3 milyar \$ oldu. Dış ticaret açığı, Nisan ayında 106,7 milyar \$'dı.
- ABD'de Conference Board (CB) tüketici güveni Haziran ayında 98,7 seviyesine geriledi. Piyasa beklentisi endeksin 100,4 değerini almasıydı.
- ABD'de ISM İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) Haziran ayında 56,1'den 53'e gerileyerek 2 yılın en düşük değerini aldı. Piyasa beklentisi 54,9 olması yönündeydi.
- ABD'de dayanıklı mal siparişleri Mayıs ayında bir önceki aya kıyasla %0,7 arttı. Piyasa tahmini %0,1 artması yönündeydi.
- ABD'de askıdaki konut satışları Mayıs ayında bir önceki aya kıyasla %0,7 arttı. Beklentiler %3,7 azalması yönündeydi.
- ABD'de geçtiğimiz hafta işsizlik haklarından yararlanma başvuruları 231 bin oldu, piyasa beklentileri 228 bin olması yönündeydi.

Türkiye Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler

1) Dış Ticaret

2022 yılı Haziran ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- İhracat, %18,5 oranında artarak 23 milyar 395 milyon dolar,
- İthalat, %39,6 oranında artarak 31 milyar 555 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, %29,8 oranında artarak 54 milyar 950 milyon dolar,

2022 yılı Ocak-Haziran döneminde geçen yılın aynı dönemine göre;

- İhracat, %20,0 oranında artarak 125 milyar 864 milyon dolar,
- İthalat, %40,6 oranında artarak 177 milyar 230 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, %31,2 oranında artarak 303 milyar 94 milyon dolar,

2022 yılı Haziran ayında geçen yılın aynı ayına göre;

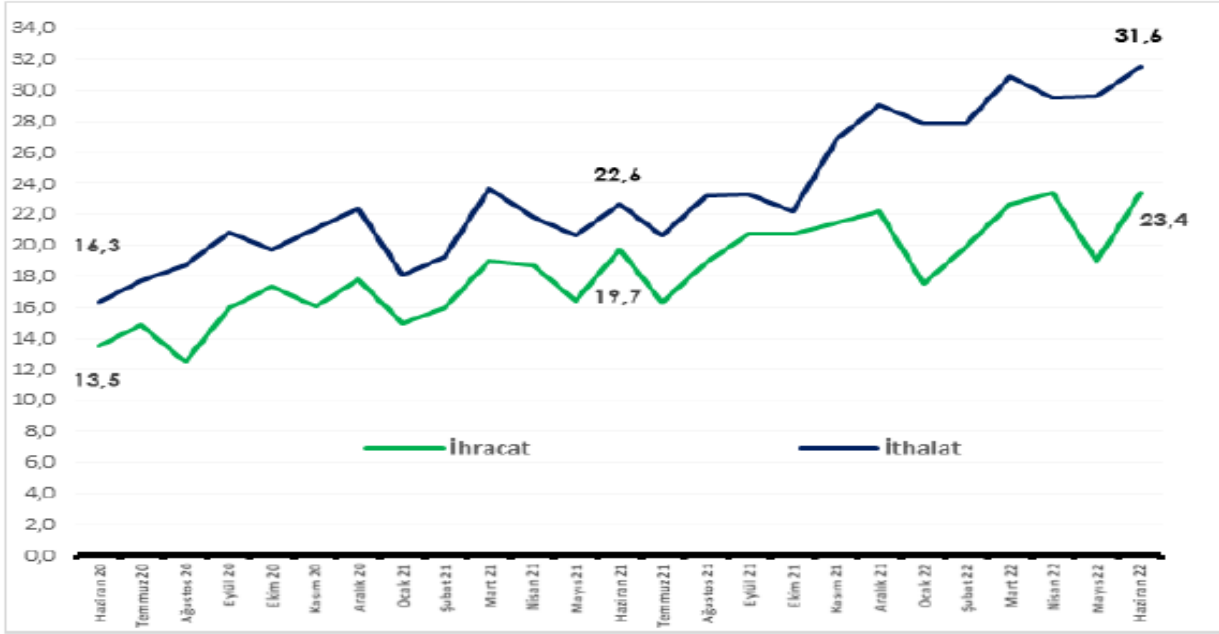
- İhracatın ithalatı karşılama oranı 13,2 puan azalarak %74,1 olarak gerçekleşti.
- Enerji verileri hariç tutulduğunda, ihracatın ithalatı karşılama oranı 7,1 puan azalarak %93,4 olarak gerçekleşti.

Tablo 1: Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret		İhracat	İthalat	Dış Ticaret Hacmi	Dış Ticaret Dengesi	İhr./ İth. Oran (%)
Haziran	2021	19.741	22.611	42.352	-2.870	87,3
	2022	23.395	31.555	54.950	-8.161	74,1
	Değişim %	18,5	39,6	29,8	184,3	.
Ocak-Haziran	2021	104.879	126.059	230.938	-21.180	83,2
	2022	125.864	177.230	303.094	-51.367	71,0
	Değişim %	20,0	40,6	31,2	142,5	.

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Şekil 1: Aylara Göre Dış Ticaret (Milyar Dolar)

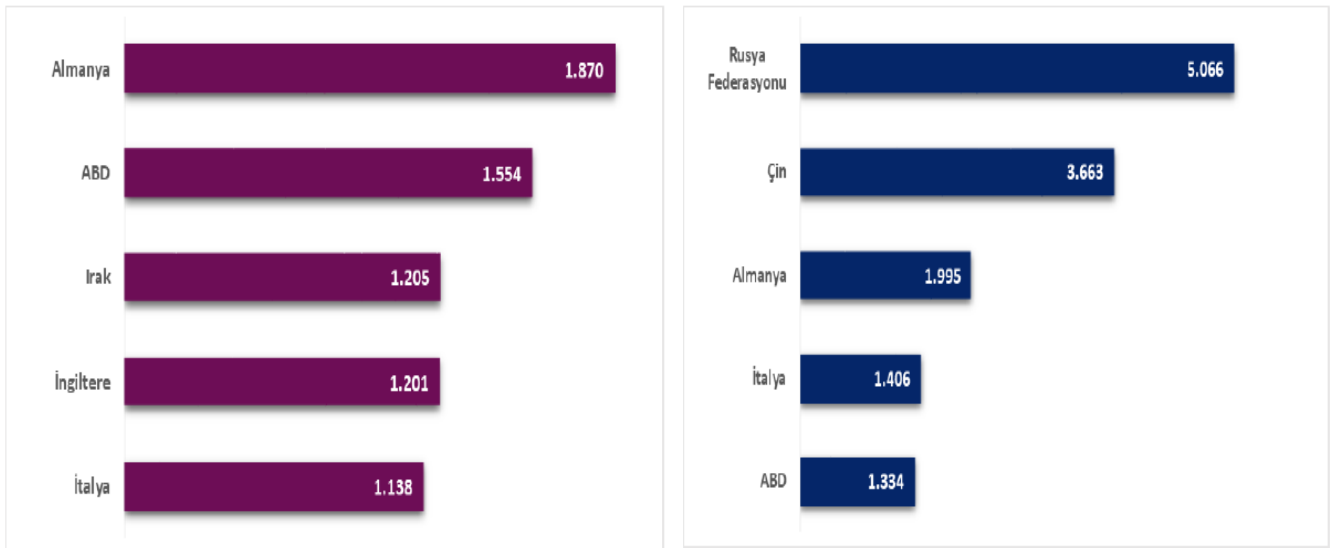

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Haziran ayında en fazla ihracat yaptığımız ülkeler sırasıyla; Almanya %9,8 oranında artışla 1 milyar 870 milyon dolar, ABD %15,3 oranında artışla 1 milyar 554 milyon dolar ve Irak %32,2 oranında artışla 1 milyar 205 milyon dolar oldu. İhracatta en çok paya sahip ilk 10 ülkenin toplam ihracat içerisindeki payı % 47,6 oldu.

Haziran ayında en fazla ithalat yaptığımız ülkeler sırasıyla; Rusya Federasyonu %118,3 oranında artışla 5 milyar 66 milyon dolar, Çin %28,6 oranında artışla 3 milyar 663 milyon dolar ve Almanya %4,0 oranında artışla 1 milyar 995 milyon dolar oldu. İthalatta en çok paya sahip ilk 10 ülkenin toplam ithalat içerisindeki payı % 56,0 oldu.

Şekil 2: İhracat (Soldaki Grafik) ve İthalat (Sağdaki Grafik) Yapılan İlk 5 Ülke (Milyon Dolar)

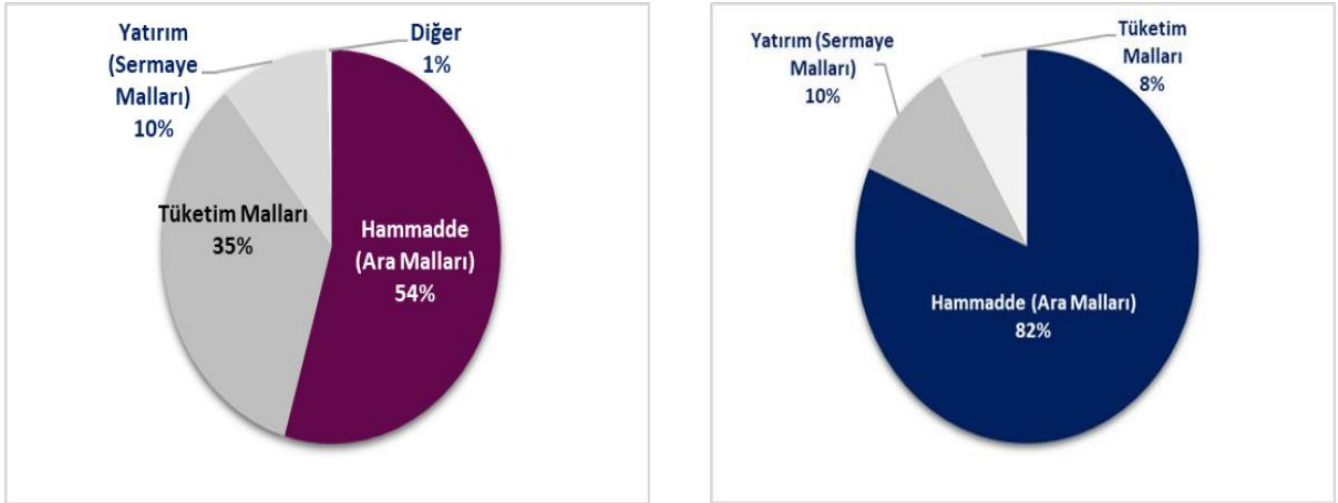

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Haziran ayında Geniş Ekonomik Grupların (BEC) sınıflamasına göre, en çok ihracat 12 milyar 747 milyon dolarla (%24,5 artış) "Hammadde (Ara malları)" grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla 8 milyar 114 milyon dolarla (%13,0 artış) "Tüketim Malları" ve 2 milyar 411 milyon dolarla (%7,9 artış) "Yatırım (Sermaye) Malları" grupları takip etti.

Haziran ayında Geniş Ekonomik Grupların(BEC) sınıflamasına göre, en çok ithalat 25 milyar 709 milyon dolarla (%51,2 artış) "Hammadde (Ara malları)" grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla 3 milyar 197 milyon dolarla (%5,3 azalış) "Yatırım (Sermaye) Malları" ve 2 milyar 638 milyon dolarla (%19,5 artış) "Tüketim Malları" grupları takip etti.

Şekil 3: BEC Sınıflamasına Göre İhracat (Soldaki Grafik) ve İthalat (Sağdaki Grafik) (%)

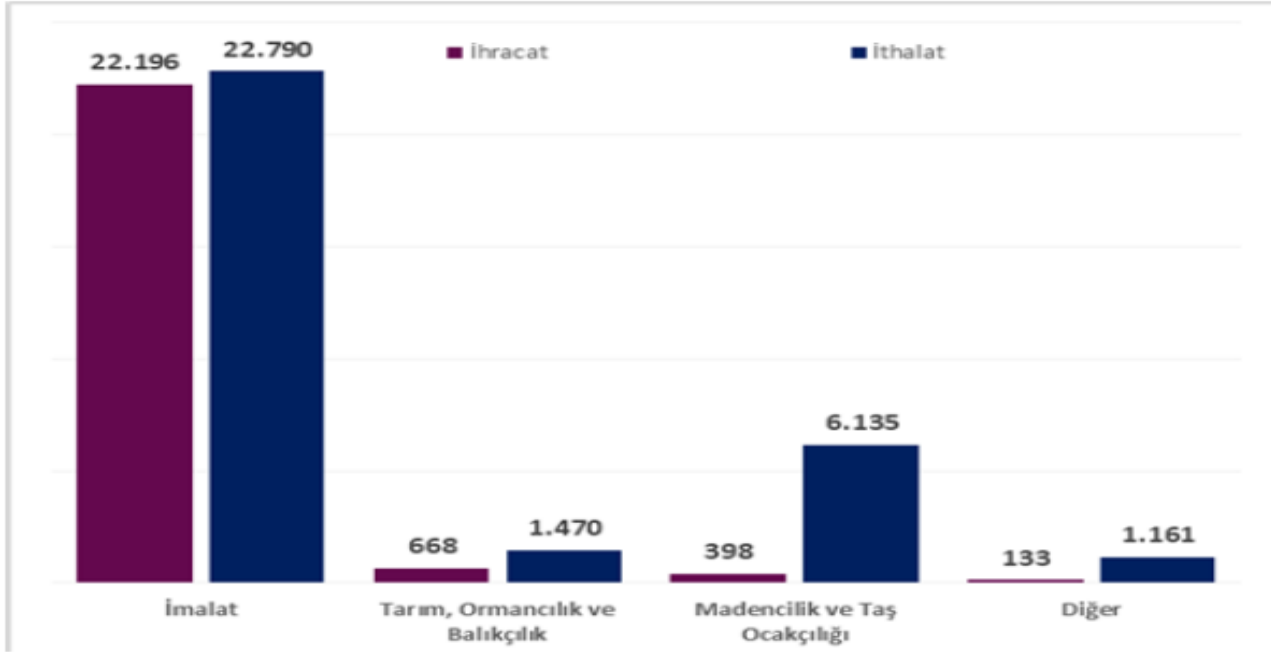

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Haziran ayında sektörlere göre ihracatın payı sırasıyla; İmalat Sanayi %94,9 (22 milyar 196 milyon dolar), Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık sektörü %2,9 (668 milyon dolar), Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü %1,7 (398 milyon dolar) oldu.

Haziran ayında sektörlere göre ithalatın payı sırasıyla; İmalat Sanayi %72,2 (22 milyar 790 milyon dolar), Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü %19,4 (6 milyar 135 milyon dolar), Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık sektörü %4,7 (1 milyar 470 milyon dolar) oldu.

Şekil 4: Sektörlere Göre Dış Ticaret, Mayıs 2022 (Milyon Dolar) (ISIC Rev4)

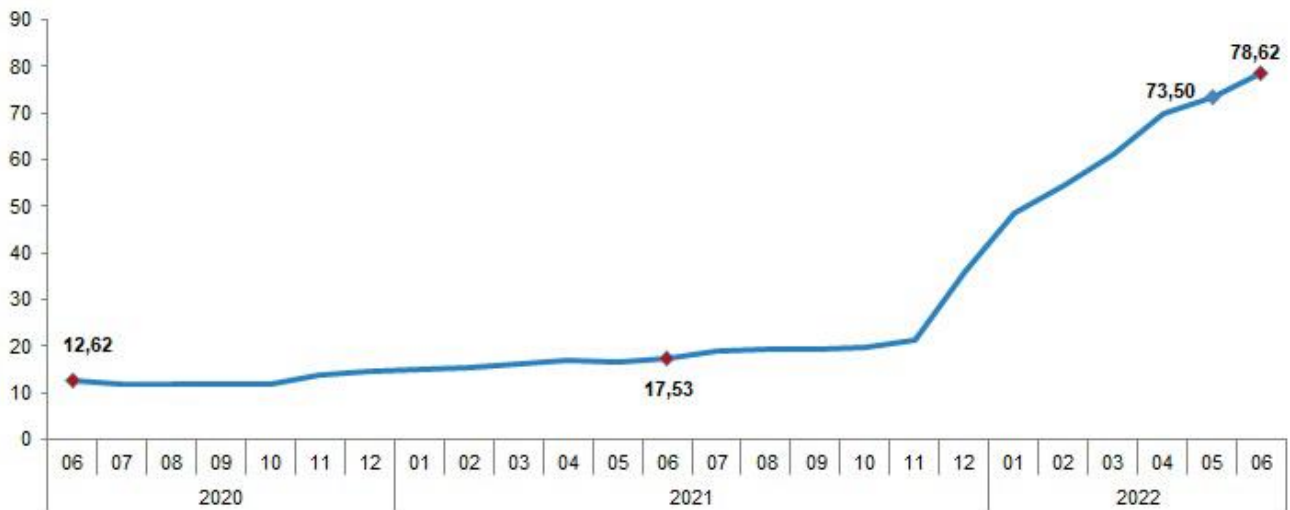

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

2) Enflasyon ve Fiyatlar

TÜFE'de (2003=100) 2022 yılı Haziran ayında bir önceki aya göre %4,95, bir önceki yılın Aralık ayına göre %42,35, bir önceki yılın aynı ayına göre %78,62 ve on iki aylık ortalamalara göre %44,54 artış gerçekleşti.

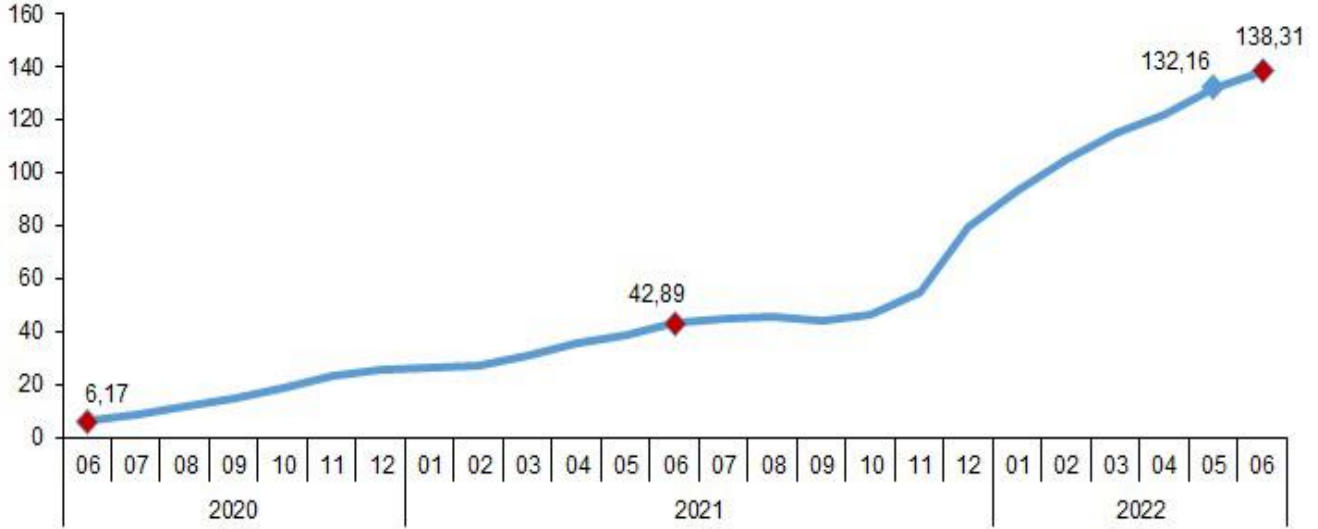
Şekil 5: TÜFE Bazlı Yıllık Enflasyon Oranları (%)

Kaynak: TÜİK

Yİ-ÜFE (2003=100) 2022 yılı Haziran ayında bir önceki aya göre %6,77, bir önceki yılın Aralık ayına göre %61,68, bir önceki yılın aynı ayına göre %138,31 ve on iki aylık ortalamalara göre %88,77 artış gösterdi.

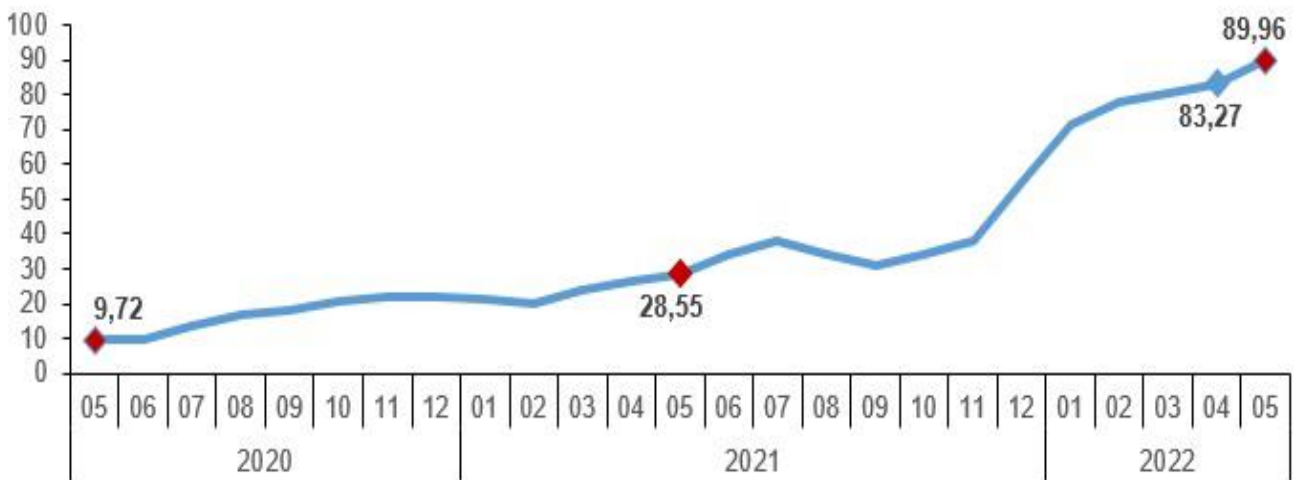
Şekil 6: Yİ-ÜFE Yıllık Değişim Oranları (%)

Kaynak: TÜİK

Hizmet-ÜFE (2017=100) 2022 yılı Mayıs ayında bir önceki aya göre %6,94, bir önceki yılın Aralık ayına göre %38,88, bir önceki yılın aynı ayına göre %89,96 ve on iki aylık ortalamalara göre %56,86 artış gösterdi.

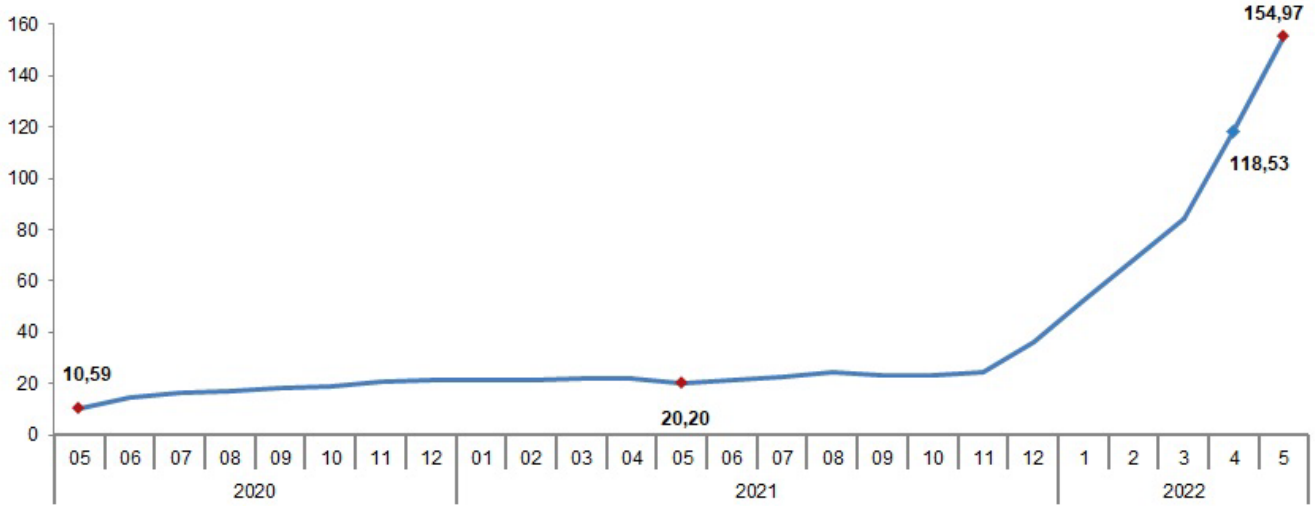
Şekil 7: Hizmet-ÜFE Yıllık Değişim Oranları (%)

Kaynak: TÜİK

Tarım-ÜFE'de (2015=100), 2022 yılı Mayıs ayında bir önceki aya göre %16,18, bir önceki yılın Aralık ayına göre %100,17, bir önceki yılın aynı ayına göre %154,97 ve on iki aylık ortalamalara göre %57,05 artış gerçekleşti.

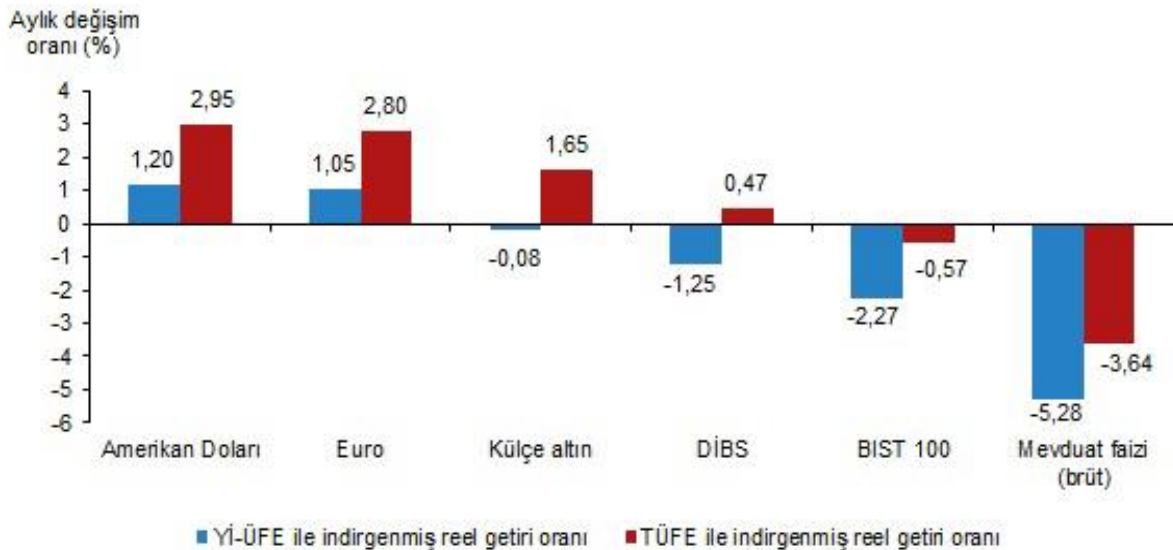
Şekil 8: Tarım-ÜFE Yıllık Değişim Oranları (%)

Kaynak: TÜİK

Yİ-ÜFE ile indirgendiğinde; yatırım araçlarından Euro %1,05 oranında reel getiri sağlarken, külçe altın %0,08, Devlet İç Borçlanma Senetleri (DİBS) %1,25, BIST 100 endeksi %2,27 ve mevduat faizi (brüt) %5,28 oranlarında yatırımcısına kaybettirdi. TÜFE ile indirgendiğinde Euro %2,80, külçe altın %1,65 ve DİBS %0,47 oranında yatırımcısına reel getiri sağlarken, BIST 100 endeksi %0,57 ve mevduat faizi (brüt) %3,64 oranlarında yatırımcısına kaybettirdi.

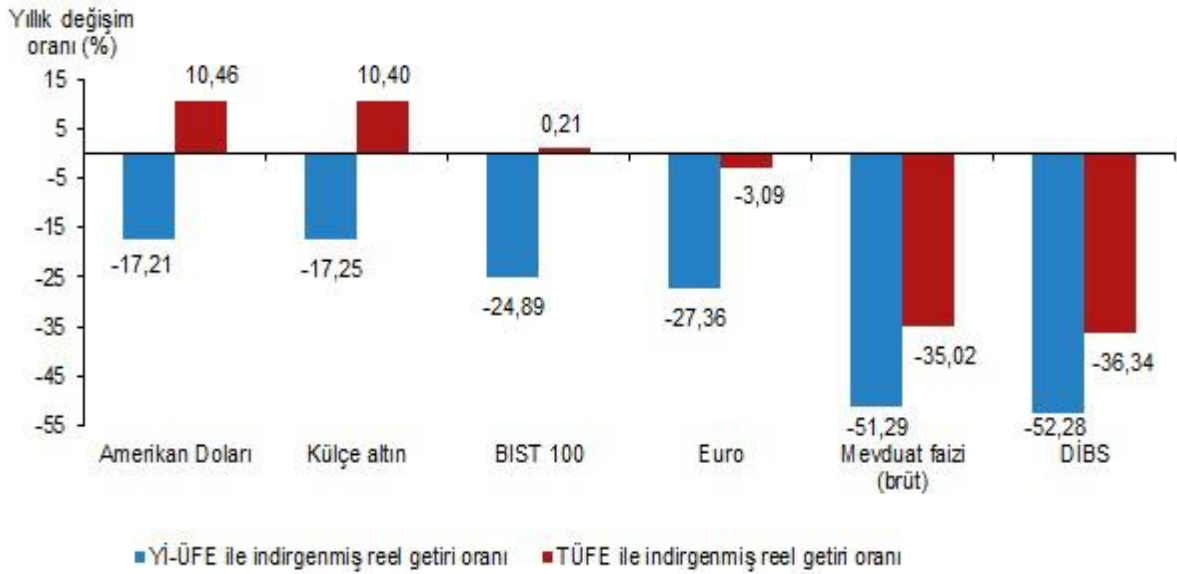
Şekil 9: Finansal Yatırım Araçlarının Aylık Reel Getiri Oranları, Haziran 2022

Kaynak: TÜİK

2022 yılı Haziran ayında yıllık değerlendirmede, Yİ-ÜFE ile indirgendiğinde; yatırım araçlarından külçe altın %17,25, BIST 100 endeksi %24,89, Euro %27,36, mevduat faizi (brüt) %51,29 ve DİBS %52,28 oranlarında yatırımcısına kaybettirdi. TÜFE ile indirgendiğinde ise külçe altın %10,40 ve BIST 100 endeksi %0,21 oranında yatırımcısına kazandırırken; Euro %3,09, mevduat faizi (brüt) %35,02 ve DİBS %36,34 oranlarında yatırımcısına kaybettirdi.

Şekil 10: Finansal Yatırım Araçlarının Yıllık Reel Getiri Oranları, Haziran 2022

Kaynak: TÜİK

3) İşgücü Piyasası

2022 yılı Nisan ayında mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı %11,3 seviyesinde gerçekleşti. Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarına göre; 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde işsiz sayısı 2022 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre 65 bin kişi artarak 3 milyon 853 bin kişi oldu. İşsizlik oranı ise 0,1 puanlık artış ile %11,3 seviyesinde gerçekleşti. İşsizlik oranı erkeklerde %9,7 iken kadınlarda %14,5 olarak tahmin edildi.

Mevsim etkisinden arındırılmış istihdam oranı %47,1 oldu. İstihdam edilenlerin sayısı 2022 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre 408 bin kişi artarak 30 milyon 371 bin kişi, istihdam oranı ise 0,6 puanlık artış ile %47,1 oldu. Bu oran erkeklerde %64,7 iken kadınlarda %29,8 olarak gerçekleşti.

Mevsim etkisinden arındırılmış işgücüne katılma oranı %53,1 olarak gerçekleşti. İşgücü 2022 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre 473 bin kişi artarak 34 milyon 225 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0,7 puanlık artış ile %53,1 olarak gerçekleşti. İşgücüne katılma oranı erkeklerde %71,6, kadınlarda ise %34,9 oldu.

Genç nüfusta mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı %20,0 oldu. 15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı bir önceki aya göre 0,8 puanlık azalış ile %20,0 oldu. Bu yaş grubunda işsizlik oranı; erkeklerde %18,1, kadınlarda ise %23,7 olarak tahmin edildi.

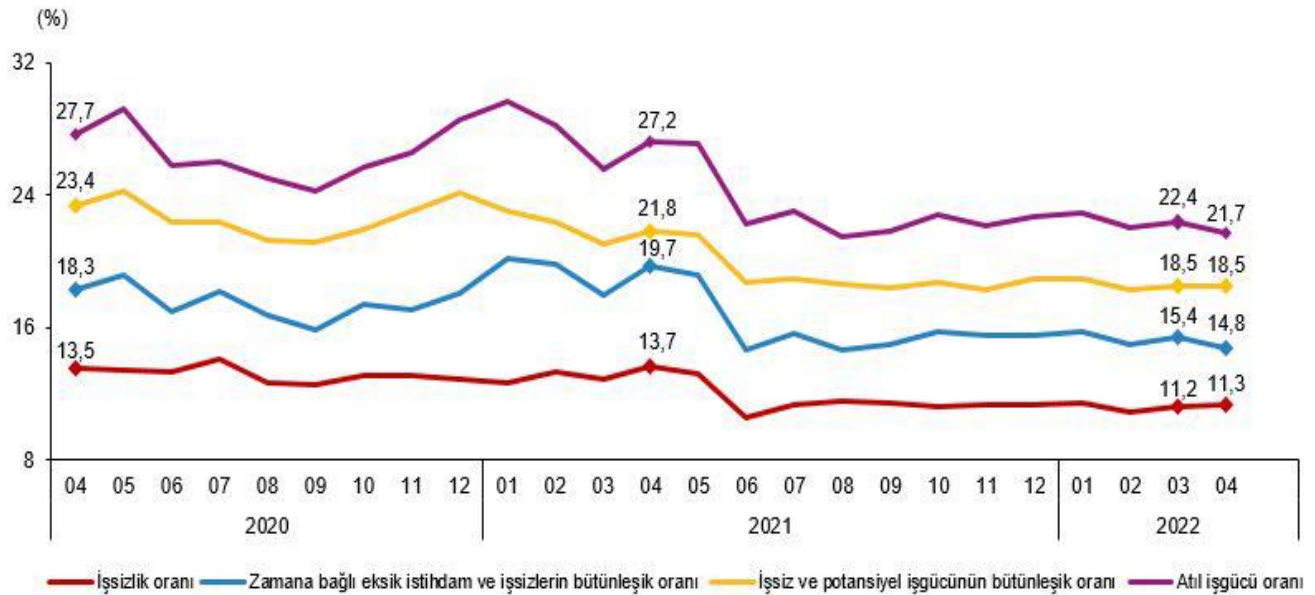
Tablo 2: Mevsim Etkisinden Arındırılmış Temel İşgücü Göstergeleri, 15+ Yaş, Nisan 2022

	Nisan 2022			Bir önceki ay			Bir önceki aya göre fark		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
(Bin kişi)									
15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	64 484	31 905	32 579	64 405	31 865	32 541	79	40	38
İşgücü	34 225	22 858	11 366	33 752	22 799	10 952	473	59	414
İstihdam	30 371	20 651	9 720	29 963	20 562	9 401	408	89	319
İşsiz	3 853	2 207	1 646	3 788	2 237	1 551	65	-30	95
İşgücüne dahil olmayanlar	30 259	9 047	21 213	30 654	9 065	21 588	-395	-18	-375
(%)									
İşgücüne katılma oranı	53,1	71,6	34,9	52,4	71,6	33,7	0,7	0,0	1,2
İstihdam oranı	47,1	64,7	29,8	46,5	64,5	28,9	0,6	0,2	0,9
İşsizlik oranı	11,3	9,7	14,5	11,2	9,8	14,2	0,1	-0,1	0,3
Genç nüfusta işsizlik oranı (15-24 yaş)	20,0	18,1	23,7	20,8	18,8	24,6	-0,8	-0,7	-0,9

Kaynak: TÜİK

Mevsim etkisinden arındırılmış atıl işgücü oranı %21,7 oldu. Zamana bağlı eksik istihdam, potansiyel işgücü ve işsizlerden oluşan atıl işgücü oranı 2022 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre 0,7 puan azalarak %21,7 oldu. Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı %14,8 iken potansiyel işgücü ve işsizlerin bütünleşik oranı %18,5 olarak tahmin edildi.

Şekil 11: Mevsim Etkisinden Arındırılmış İşgücüne İlişkin Tamamlayıcı Göstergeler, Nisan 2020 - Nisan 2022

Kaynak: TÜİK

4) İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı ve Sanayi Üretim Endeksi

2022 yılı Haziran ayında imalat sanayi genelinde kapasite kullanım oranı (KKO), bir önceki aya göre 0,4 puan azalarak %77,6 seviyesinde gerçekleşmiştir. Mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı (KKO-MA), bir önceki aya göre 0,6 puan azalarak %77,5 seviyesinde gerçekleşmiştir.

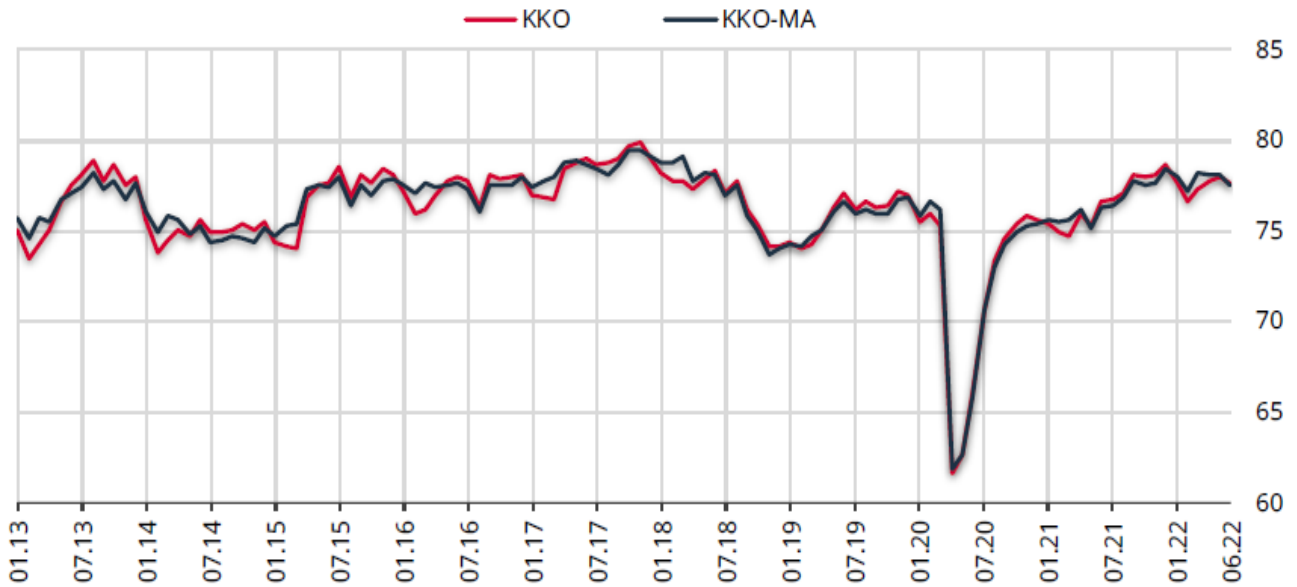
Tablo 3: Kapasite Kullanım Oranlarına İlişkin Gelişmeler (%)

(%)	KKO	KKO-MA	Tüketim Malları	Dayanıklı Tüketim Malları	Dayanısız Tüketim Malları	Ara Mallar	Yatırım Malları
Mayıs 2022	78,0	78,1	75,2	74,4	75,4	80,0	75,0
Haziran 2022	77,6	77,5	75,0	72,5	75,4	79,6	73,5
	↓	↓	↓	↓	↔	↓	↓

Kaynak: TCMB

Kapasite kullanım oranı (KKO) ve mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranının (KKO-MA) tarihi gelişimini Şekil 12 vermektedir.

Şekil 12: KKO ve Mevsimsel Etkilerden Arındırılmış KKO (%)

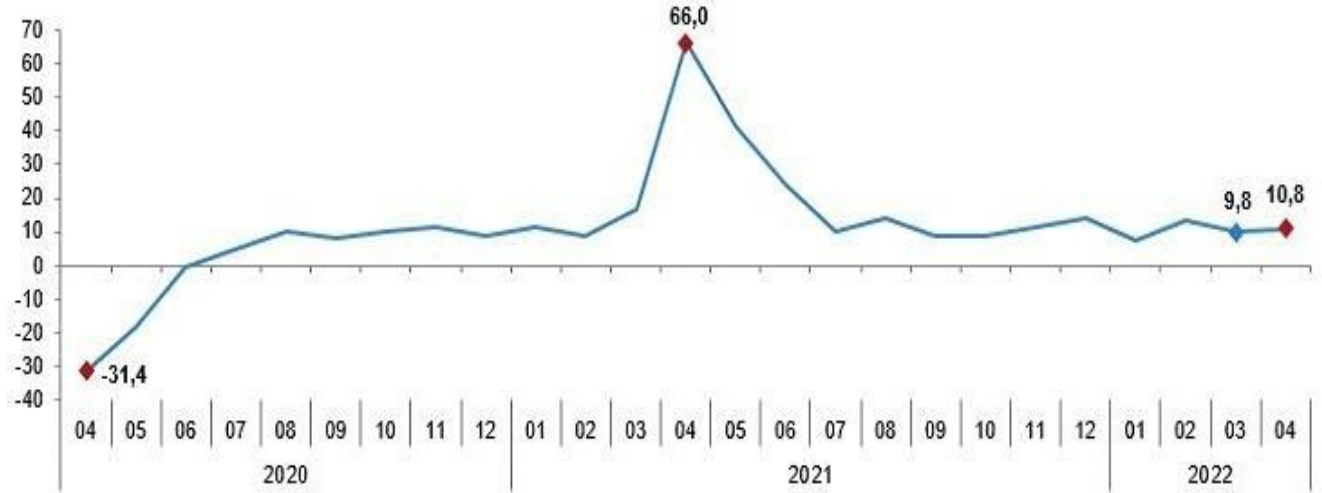

Kaynak: TCMB

Sanayi üretimi 2022 Nisan ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %10,8 arttı.

Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2022 yılı Nisan ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %7,4 ve imalat sanayi sektörü endeksi %11,9 artarken, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %0,4 azaldı.

Şekil 13: Sanayi Üretim Endeksi Yıllık Değişim Oranları (%)

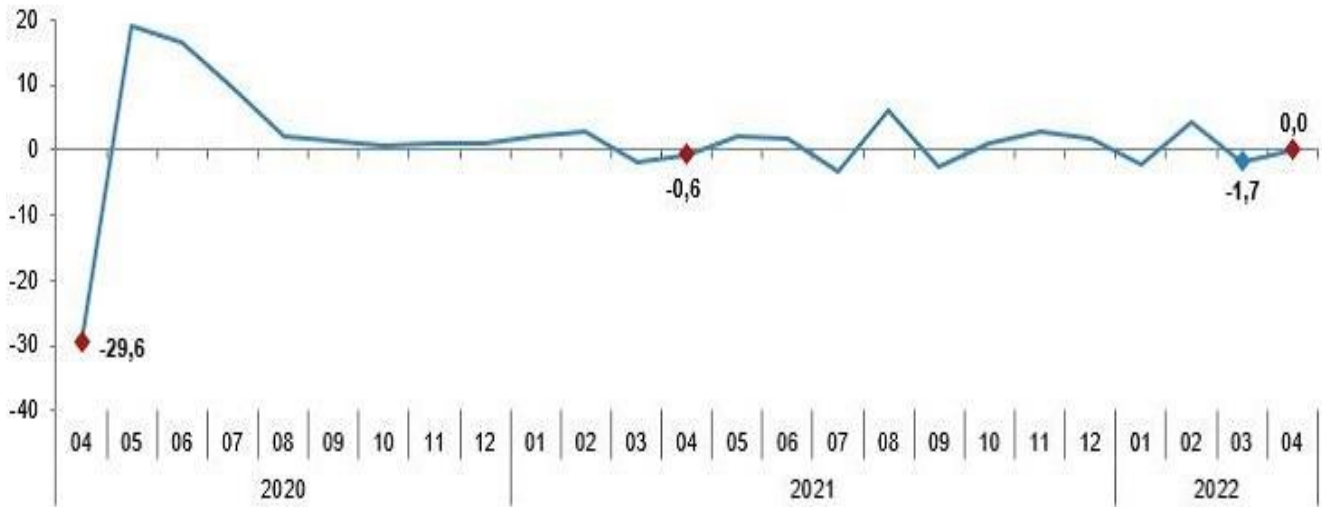

Kaynak: TÜİK

Sanayi üretimi 2022 Nisan ayında bir önceki aya göre aynı seviyede kaldı.

Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2022 yılı Nisan ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre %3,4 ve imalat sanayi sektörü endeksi %0,1 artarken, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %3,3 azaldı.

Şekil 14: Sanayi Üretim Endeksi Aylık Değişim Oranları (%)

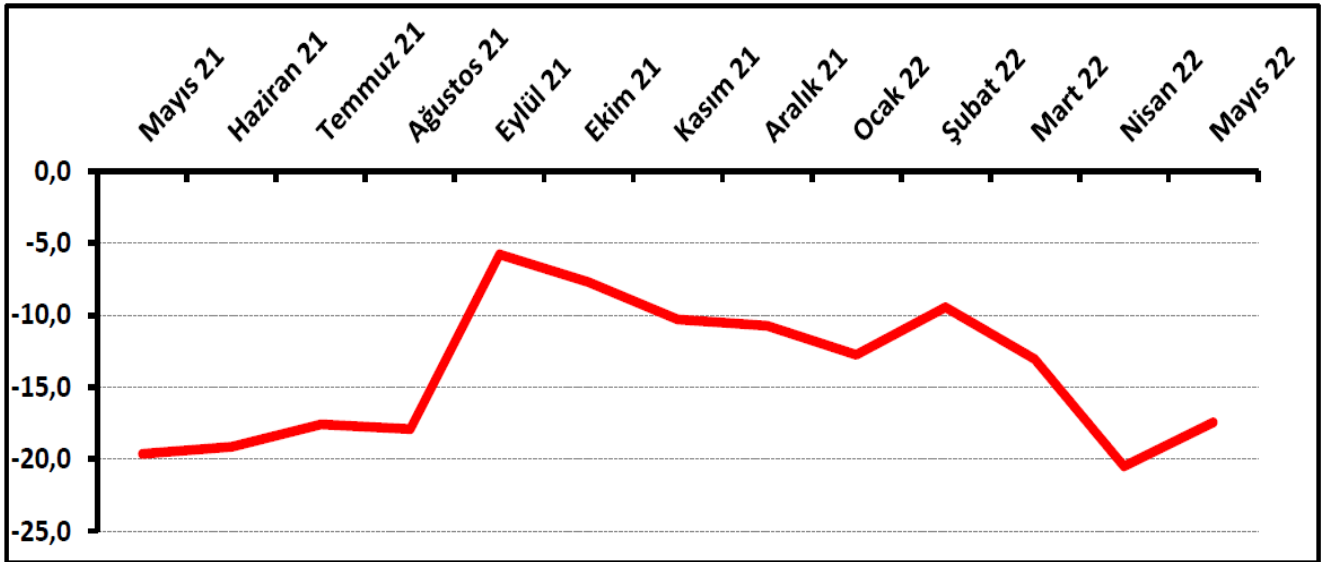
Kaynak: TÜİK

5) Güven Endeksleri

TEPE değeri, Mayıs 2022’de -17,5 puan değerini alarak geçen yılın aynı dönemine göre 2,1 puan, geçen aya göre 3,0 puan arttı. TEPE değerinin aylık değişiminde geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu göstergesindeki 7,6 puanlık iyileşme etkili oldu. Diğer taraftan, mevcut stok düzeyinin normalin altında olduğu yönündeki 1,5 puanlık değişim endekse olumlu yansıdı.

TEPE, Mayıs 2022’de bir önceki aya göre 3,0 puanlık, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 2,1 puanlık artışla -17,5 puan değerini aldı. TEPE anketine katılan perakendecilerden geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumunun kötüleştiğini belirtenlerin oranı, Nisan 2022’de yüzde 76,7 iken Mayıs 2022’de yüzde 65,7 seviyesine geriledi. Önümüzdeki 3 ayda satış fiyatında artış bekleyen perakendecilerin oranı ise yüzde 83 oldu. Akaryakıt istasyonlarının içerisinde yer aldığı “Diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)” sektörü Mayıs ayında perakende güveni en fazla artan sektör oldu. Bölgeler bazında incelendiğinde ise Mayıs ayı perakende güveninde en fazla artış Ege Bölgesi’nde görüldü.

Şekil 15: TEPAV Perakende Güven Endeksi (TEPE), 2021-2022

Kaynak: TEPAV

Ekonomik güven endeksi Mayıs ayında 96,7 iken, Haziran ayında %3,3 oranında azalarak 93,6 değerini aldı.

Bir önceki aya göre Haziran ayında tüketici güven endeksi %6,2 oranında azalarak 63,4 değerini, reel kesim (imalat sanayi) güven endeksi %2,2 oranında azalarak 104,6 değerini, hizmet sektörü güven endeksi %1,7 oranında azalarak 119,6 değerini, perakende ticaret sektörü güven endeksi %2,3 oranında azalarak 118,7 değerini aldı. İnşaat sektörü güven endeksi %1,7 oranında artarak 83,0 değerini aldı.

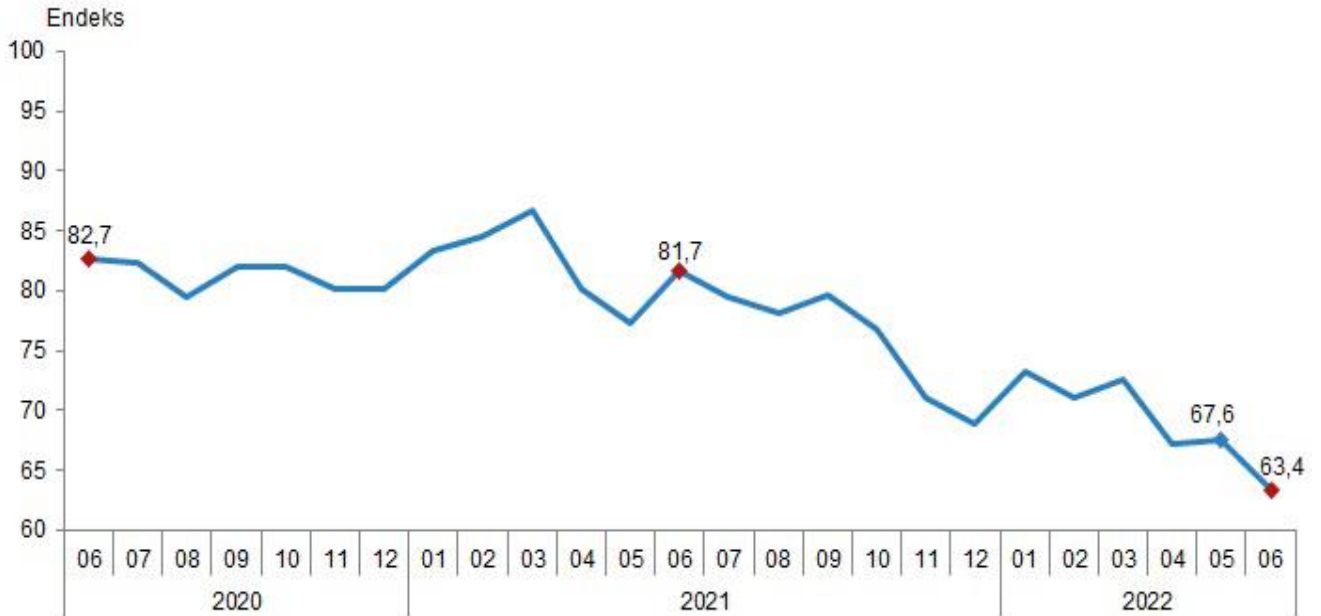
Şekil 16: Ekonomik Güven Endeksi, Haziran 2022

Kaynak: TÜİK

Mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi, Haziran ayında bir önceki aya göre %6,2 oranında azaldı; Mayıs ayında 67,6 olan endeks, Haziran ayında 63,4 oldu.

Şekil 17: Mevsim Etkilerinden Arındırılmış Tüketici Güven Endeksi, Haziran 2022

Kaynak: TÜİK

6) Bütçe İstatistikleri

Mayıs ayında bütçe gelirleri bir önceki yıla kıyasla 2 kat artarak 317,8 milyar TL ve bütçe giderleri yüzde 47,3 yükselerek 173,8 milyar TL seviyesinde gerçekleşti. Böylece Mayıs ayı bütçe dengesi 144 milyar TL fazla verdi. Faiz dışı dengede ise 161,9 milyar liralık fazla kaydedildi. Bütçe gelirlerinin hızlı artışında kurumlar vergisi etkili oldu. Mayıs ayında 173,8 milyar liralık bütçe giderlerinde faiz harcamaları 17,9 milyar TL, faiz hariç harcamalar ise 161,9 milyar TL olarak gerçekleşti.

Ocak-Mayıs döneminde faiz hariç giderlerde en büyük paya sahip olan cari transferler yıllık bazda yüzde 69,6 artarken, personel giderleri yüzde 50,3 arttı. Öte yandan bütçe gelirlerinin en büyük kalemi olan vergi gelirleri aynı dönemde yıllık bazda yüzde 108’lik artış gösterdi. Vergi gelirlerindeki artışta ithalde alınan katma değer vergisinin yüzde 124 ve kurumlar vergisindeki yüzde 282 oranındaki artış rol oynadı.

Tablo 4: Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

(Bin TL)	Aylık			Dönemlik			Yıllıklandırılmış		
	Mayıs 21	Mayıs 22	Değişim (%)	Ocak-Mayıs	Ocak-Mayıs	Değişim (%)	Mayıs 21	Mayıs 22	Değişim (%)
Merkezi Yönetim Gelirler	104.568.902	317.753.242	203,9%	542.475.127	1.084.391.059	99,9%	1.182.829.553	1.949.314.645	64,8%
Vergi Gelirleri	92.282.505	289.717.588	213,9%	423.702.211	881.155.787	108,0%	976.258.981	1.622.262.519	66,2%
Gelir Vergisi	15.283.466	24.232.753	58,6%	80.016.806	116.979.481	46,2%	180.341.855	256.595.171	42,3%
Kurumlar Vergisi	25.101.393	151.962.999	505,4%	67.912.509	259.378.742	281,9%	125.577.780	369.436.467	194,2%
KDV	10.136.923	17.242.221	70,1%	43.648.358	65.651.943	50,4%	95.951.647	145.447.358	51,6%
ÖTV	13.131.108	30.617.291	133,2%	77.337.891	126.468.877	63,5%	222.370.899	254.523.332	14,5%
İthalde Alınan KDV	18.207.284	43.651.950	139,7%	89.004.615	200.094.728	124,8%	202.010.565	372.975.087	84,6%
Merkezi Yönetim Giderler	117.940.367	173.776.548	47,3%	549.983.812	959.772.722	74,5%	1.273.001.304	2.009.431.305	57,8%
Faiz Hariç Giderler	103.994.027	155.864.744	49,9%	468.526.734	837.887.397	78,8%	1.122.541.616	1.788.150.788	59,3%
Personel	27.383.085	40.437.279	47,7%	143.655.471	215.911.144	50,3%	308.392.461	418.513.910	35,7%
Mal Hizmet Alımı	7.546.164	20.326.459	169,4%	31.022.995	66.425.746	114,1%	97.202.467	165.506.466	70,3%
Cari Transfer	50.563.409	64.429.488	27,4%	226.010.323	383.398.299	69,6%	523.355.632	784.051.727	49,8%
Faiz Giderler	13.946.340	17.911.804	28,4%	81.457.078	121.885.325	49,6%	150.459.688	221.280.517	47,1%
Bütçe Açığı	- 13.371.465	143.976.694	-1176,7%	- 7.508.685	124.618.337	-1759,7%	- 90.171.751	- 60.116.660	-33,3%
Faiz Hariç Bütçe Açığı	574.875	161.888.498	28060,6%	73.948.393	246.503.662	233,3%	60.287.937	161.163.857	167,3%

Kaynak: Eximbank

7) Kısa Vadeli Dış Borç İstatistikleri

Nisan sonu itibarıyla, kısa vadeli dış borç stoku, 2021 yılsonuna göre %9,6 oranında artışla 133,4 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde, bankalar kaynaklı kısa vadeli dış borç stoku % 7,3 oranında artarak 55,3 milyar ABD doları olurken, diğer sektörlerin kısa vadeli dış borç stoku % 10,2 oranında artarak 48,6 milyar ABD doları düzeyinde gerçekleşmiştir.

Bankaların yurt dışından kullandıkları kısa vadeli krediler, 2021 yılsonuna göre %3,2 oranında artarak 11,5 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir. Banka hariç yurt dışı yerleşiklerin döviz tevdiat hesabı %1,4 oranında azalarak 15,1 milyar ABD doları, yurt dışı yerleşik bankaların mevduatı da %8,2 oranında artışla 16,9 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, yurt dışı yerleşiklerin TL cinsinden mevduatları geçen yılsonuna göre %24,5 oranında artışla 11,8 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir.

Diğer sektörler altında yer alan ithalat borçları, 2021 yılsonuna göre %11,0 oranında artarak 43,1 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir.

Borçlu bazında incelendiğinde, tamamı kamu bankalarından oluşan kamu sektörünün kısa vadeli borcu 2021 yılsonuna göre %10,4 oranında artarak 24,5 milyar ABD doları olurken, özel sektörün kısa vadeli dış borcu %8,1 oranında artarak 79,4 milyar ABD doları olmuştur.

Alacaklı bazında incelendiğinde, özel alacaklılar başlığı altındaki parasal kuruluşlara olan kısa vadeli borçlar yılsonuna göre %11,3 oranında artarak 70,8 milyar ABD doları, parasal olmayan kuruluşlara olan borçlar %7,6 oranında artarak 62,1 milyar ABD doları düzeyinde gerçekleşmiştir. 2021 yılsonunda 460 milyon ABD doları olan kısa vadeli tahvil ihraçları, 2022 Nisan sonu itibarıyla 459 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde resmi alacaklılara olan kısa vadeli borçlar 74 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 5: Kısa Vadeli Dış Borç Stoku (Milyon Dolar)

	2021				2022			
	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Ocak	Şubat	Mart	Nisan
Merkez Bankası	22.616	25.824	25.850	26.052	27.151	29.837	29.812	29.444
Banker Kredi	0	0	0	0	0	0	0	0
Muhabir Açıkları	0	0	0	0	0	0	0	0
Mevduat	22.616	25.824	25.850	26.052	27.151	29.837	29.812	29.444
Genel Hükümet	0	0	0	0	0	0	0	0
Bankalar	57.718	58.168	58.051	51.763	53.034	54.716	54.951	55.313
Krediler	13.188	14.007	12.837	11.474	10.988	11.361	11.224	11.572
Döviz Tevdiat Hesabı	14.996	15.476	15.972	15.213	15.368	15.300	15.512	15.089
Banka Mevduatı	14.494	14.375	15.114	15.631	16.469	16.101	16.703	16.891
TL Cinsinden Mevduat	15.040	14.310	14.128	9.445	10.209	11.954	11.512	11.761
Diğer Sektörler	35.386	40.263	41.853	47.812	45.062	45.668	47.191	48.641
Ticari Krediler	32.736	37.431	39.261	45.434	42.969	43.494	44.898	46.353
İthalat Borçları	29.935	34.770	36.525	42.517	39.923	40.292	41.321	43.141
Prefinansman Ve Peşin İhracat	2.801	2.661	2.736	2.917	3.046	3.202	3.577	3.212
Diğer Krediler	2.650	2.832	2.592	2.378	2.093	2.174	2.296	2.288
Kamu	0	0	0	0	0	0	0	0
Özel	2.650	2.832	2.592	2.378	2.093	2.174	2.293	2.288
Toplam	115.720	124.255	125.754	125.627	125.247	130.221	131.954	133.398

Kaynak: TCMB

2022 Nisan sonu itibarıyla, kısa vadeli dış borç stokunun döviz kompozisyonu %45,5'i ABD doları, %24,9'u Euro, %9,9'u TL ve %19,7'si diğer döviz cinslerinden oluşmuştur.

2022 Nisan sonu itibarıyla, orijinal vadesine bakılmaksızın vadesine 1 yıl veya daha az kalmış dış borç verisi kullanılarak hesaplanan kalan vadeye göre kısa vadeli dış borç stoku, 182,4 milyar ABD doları düzeyinde gerçekleşmiştir. Söz konusu stokun 17,8 milyar ABD dolarlık kısmı, Türkiye'de yerleşik bankaların ve özel sektörün yurt dışı şubeleri ile iştiraklere olan borçlarından oluşmaktadır. Borçlu bazında değerlendirildiğinde, toplam stok içinde kamu sektörünün %19,4, Merkez Bankası'nın %16,1, özel sektörün ise %64,5 oranında paya sahip olduğu gözlenmektedir.

Tablo 6: Orijinal Vadesine Bakılmaksızın Vadesine Bir Yıl ve Daha Kısa Kalan Dış Borç Stoku (Milyon Dolar)

	Ocak 2022	Şubat 2022	Mart 2022	Nisan 2022
MERKEZ BANKASI	27.164	29.837	29.812	29.444
MUHABİR AÇIKLARI	0	0	0	0
MEVDUAT	27.164	29.837	29.812	29.444
GENEL HÜKÜMET	4.949	3.828	2.926	3.852
BANKALAR	82.904	83.413	85.689	83.949
KREDİLER	40.879	40.058	41.963	40.209
DÖVİZ TEVDİAT HESABI	15.368	15.300	15.511	15.088
BANKA MEVDUATI	16.469	16.101	16.703	16.891
Yurt Dışı Şubeler ve İştirakler	5.783	5.227	5.125	5.042
TL CİNSİNDEN MEVDUAT	10.188	11.954	11.512	11.761
Yurt Dışı Şubeler ve İştirakler	6.165	7.641	7.300	7.398
DİĞER SEKTÖRLER	58.725	59.311	62.981	65.189
TİCARİ KREDİLER	43.291	43.917	45.159	46.460
İTHALAT BORÇLARI	40.245	40.715	41.582	43.251
PREFİNANSMAN VE PEŞİN İHRACAT	3.046	3.202	3.577	3.209
DİĞER KREDİLER	15.434	15.394	17.822	18.729
KAMU	258	260	1.670	1.610
ÖZEL	15.176	15.134	16.152	17.119
Yurt Dışı Şubeler ve İştirakler	5.465	5.400	5.580	5.407
TOPLAM	173.742	176.389	181.408	182.434

Kaynak: TCMB

8) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

2022'nin ilk 5 ayında kurulan şirket sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre %16,7 arttı.

- 2022'nin ilk 5 ayında, 2021'in ilk 5 ayına göre kurulan şirket sayısı %16,7 kurulan kooperatif sayısı %19,2 artmış olup, kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %13,4 azalmıştır.
- 2022'nin ilk 5 ayında, 2021'in ilk 5 ayına göre kapanan şirket sayısında %74 kapanan kooperatif sayısı %128,1 kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %1 artış olmuştur.

Kurulan şirket sayısında geçen yılın aynı ayına göre %110,7 artış oldu.

- Mayıs 2022'de, Mayıs 2021'ye göre kurulan şirket sayısı %110,7 kurulan kooperatif sayısı %90,3 kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %30,5 artmıştır.
- Mayıs 2022'de, kapanan şirket sayısı 2021 yılının aynı ayına göre %259,7 kapanan kooperatif sayısı %671,4 kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %122,2 artış olmuştur.

Mayıs 2022’de kurulan kooperatiflerin sayısında bir önceki aya göre %27,6 azalış oldu.

- Bir önceki aya göre kurulan şirket sayısı %12,2 kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %18,4 kurulan kooperatif sayısı %27,6 azalmıştır.
- Bir önceki aya göre kapanan şirket sayısında %7,5 kapanan kooperatif sayısında %14,3 kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %26,6 azalış gerçekleşmiştir.

Tablo 7: Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

İLAN TÜRÜ	ŞİRKET TÜRÜ	MAYIS 2022	NİSAN 2022	Bir Önceki Aya Göre Değişim (%)	MAYIS 2021	Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim (%)	OCAK- MAYIS (5 Aylık)		
							2021	2022	Değişim (%)
Kurulan	Şirket	9.438	10.751	-12,2	4.480	110,7	45.109	52.625	16,7
	Kooperatif	118	163	-27,6	62	90,3	603	719	19,2
	Ger. Kişi Tic. İşl.	1.592	1.950	-18,4	1.220	30,5	11.797	10.214	-13,4
Tasfiye	Şirket	1.100	1.594	-31,0	654	68,2	6.551	8.380	27,9
	Kooperatif	41	60	-31,7	7	485,7	109	331	203,7
Kapanan	Şirket	2.000	2.162	-7,5	556	259,7	4.207	7.321	74,0
	Kooperatif	54	63	-14,3	7	671,4	121	276	128,1
	Ger. Kişi Tic. İşl.	1.169	1.593	-26,6	526	122,2	9.350	9.440	1,0

Kaynak: TOBB

Malatya Ekonomisindeki Gelişmeler

1) Dış Ticaret

Malatya'nın 2022 Haziran ayı ihracat tutarı yaklaşık 32,7 milyon Dolar olup bu ihracat rakamı 2021 yılı Haziran ayının ihracat rakamı olan 26,7 milyon Dolara göre yaklaşık %22 artış anlamına gelmektedir.

Tablo 1: 2022 Haziran Ayı Malatya İhracat Rakamları (Bin Dolar)

	1 - 30 HAZİRAN			1 OCAK - 30 HAZİRAN		
SEKTÖR	2021	2022	%Değ.	2021	2022	%Değ.
Çelik	98,40	155,04	57,6	534,30	690,37	29,2
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	1.208,95	2.551,78	111,1	4.607,02	9.248,92	100,8
Demir ve Demir Dışı Metaller	37,54	83,21	121,6	430,39	2.759,31	541,1
Deri ve Deri Mamulleri	16,85	13,94	-17,3	63,43	85,84	35,3
Diğer Sanayi Ürünleri	0,02	0,20	1.090,1	1,17	0,20	-82,6
Elektrik ve Elektronik	1.071,96	1.144,36	6,8	4.771,52	6.268,06	31,4
Fındık ve Mamulleri	1.005,73	857,40	-14,7	7.900,39	6.503,57	-17,7
Halı	0,04	27,83	74.501,9	23,23	33,22	43,0
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	78,39	52,37	-33,2	917,56	589,52	-35,8
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	1.256,13	848,19	-32,5	6.697,84	8.435,84	25,9
İklimlendirme Sanayii	239,00	350,72	46,7	1.927,66	1.649,56	-14,4
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	149,20	3.452,98	2.214,3	1.566,37	5.240,15	234,5
Kuru Meyve ve Mamulleri	11.720,35	14.334,93	22,3	81.815,72	105.620,99	29,1
Madencilik Ürünleri	29,07	164,06	464,4	3.472,71	4.340,17	25,0
Makine ve Aksamları	1.580,70	2.402,33	52,0	8.543,84	12.677,02	48,4
Meyve Sebze Mamulleri	553,17	494,64	-10,6	3.878,53	6.039,51	55,7
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	421,69	132,40	-68,6	1.809,21	2.110,14	16,6
Mücevher	0,19	0,00	-100,0	0,19	0,00	-100,0
Otomotiv Endüstrisi	17,56	28,24	60,8	68,16	178,97	162,6
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	3.583,87	2.453,47	-31,5	18.353,48	24.300,21	32,4
Süs Bitkileri ve Mamulleri	0,00	0,00		104,34	88,66	-15,0
Tekstil ve Hammaddeleri	2.599,50	2.451,45	-5,7	15.902,68	12.927,10	-18,7
Tütün	112,50	150,00	33,3	1.872,75	942,03	-49,7
Yaş Meyve ve Sebze	987,63	532,89	-46,0	3.497,44	1.351,28	-61,4
Zeytin ve Zeytinyağı	0,00	54,20		92,46	181,33	96,1
TOPLAM	26.768,46	32.736,63	22,3	168.852,42	212.261,95	25,7

Kaynak: TİM

Malatya'nın en önemli gelir kaynağı olan kayısı ve kayısı çekirdeğinin ihracatı sadece Malatya gümrüğünden yapılmadığından toplam ihracat tutarı için Türkiye'nin kuru kayısı ve kayısı çekirdeği ihracatına bakmak gerekmektedir. Tablo 2, Türkiye'nin kuru kayısı ve kayısı çekirdeği ihracatını göstermektedir.

2022 Mayıs ayında kayısı çekirdeği ihracatı geçen yılın aynı ayına göre hem tutar hem de miktar olarak azalmıştır. 2021 Mayıs ayında kayısı çekirdeğinin ihracat fiyatı kilogram başına ortalama 2,83 dolar iken bu rakam 2022 Mayıs ayında 4,24 dolara çıkmıştır. 2022 Mayıs ayında kuru kayısının ihracat tutarı geçen yılın aynı ayına göre artmasına karşın miktar olarak yaklaşık %35 azalmıştır. 2021 Mayıs ayında kuru kayısının ihracat fiyatı kilogram başına ortalama 3,51 dolar iken bu rakam 2022 Mayıs ayında 5,57 dolara çıkmıştır.

Tablo 2: Türkiye'nin Kuru Kayısı ve Kayısı Çekirdeği İhracatı

		1 – 31 MAYIS			1 OCAK - 31 MAYIS		
SEKTÖR		2021	2022	% Değ.	2021	2022	% Değ.
Kayısı Çekirdeği	Tutar (Dolar)	1.174.801	595.618	-49,3	4.348.328	7.490.766	72,2
	Miktar (Kg)	414.976	140.300	-23,8	1.652.949	1.752.325	6,0
Kuru Kayısı	Tutar (Dolar)	19.419.515	19.935.631	2,6	119.355.444	144.219.731	20,8
	Miktar (Kg)	5.524.791	3.577.310	-35,2	35.081.508	28.461.737	-18,8

Kaynak: TİM

Tablo 3, özel ticaret sistemine göre Malatya'nın ithalat rakamlarını göstermektedir. Tablo 3'den de görüleceği üzere Malatya'nın ithalat tutarı ihracat tutarından düşüktür. Dolayısıyla, Malatya Türkiye ekonomisine döviz katkısında bulunan bir şehirdir. Malatya'nın 2022 yılı Mayıs ayı ithalat tutarı yaklaşık 20,3 milyon dolar olup bu tutarın en büyük kısmını tarım ve hayvancılık faslından yapılan ithalat oluşturmaktadır.

Tablo 3: Malatya'nın İthalat Rakamları (Dolar)

	1 – 31 MAYIS		1 OCAK – 31 MAYIS	
İthalat Kalemi	2021	2022	2021	2022
Tarım ve hayvancılık	2.631.419	5.107.092	22.027.350	18.776.979
Ormancılık ve tomrukçuluk	107.361		126.554	129.440
Taşocakçılığı ve diğer madencilik	196.472	332.183	794.225	1.226.178
Gıda ürünleri ve içecek	576.936	671.176	2.776.074	1.991.719
Tekstil ürünleri	361.564	2.710.983	2.950.120	8.865.780
Giyim eşyası	622	1.750	7.143	9.754
Dabaklanmış deri, bavul, el çantası, saraciye ve ayakkabı	3.017	25.562	19.292	153.216
Ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç); hasır vb. örülerek yapılan maddeler	284	31.208	284	31.235
Kağıt ve kağıt ürünleri		16.335	244.860	368.653
Basım ve yayım; plak, kaset vb.	38.907	83	112.902	200.795
Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıtlar		20.237	256.000	102.737
Kimyasal madde ve ürünler	714.624	1.071.130	5.551.716	7.483.138
Plastik ve kauçuk ürünleri	107.523	79.056	775.058	487.819
Metalik olmayan diğer mineral ürünler	661.767	3.520.820	3.528.383	7.766.291
Ana metal sanayi	36.719	361.276	659.600	2.169.667
Metal eşya sanayi (makine ve teçhizatı hariç)	95.468	17.425	242.632	148.826
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat	1.606.395	4.037.056	3.750.203	6.271.331
Büro, muhasebe ve bilgi işleme makinaları	9.839	4.436	20.757	26.615
Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli makina ve cihazlar	372.192	383.572	650.228	545.129
Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları	2.782	4.322	13.388	22.584
Tıbbi aletler; hassas optik aletler ve saat	62.235	1.897.936	738.611	2.760.340
Motorlu kara taşıtı ve römorklar		102		41.090
Diğer ulaşım araçları	720	185	854	248
Mobilya ve başka yerde sınıflandırılmamış diğer ürünler	3.126	15.663	27.960	101.846
Atık ve hurdalar	217.588	41.215	1.181.141	2.340.766
Eğlence, kültür ve sporla ilgili faaliyetler			1.928	114
TOPLAM	7.807.560	20.350.803	46.457.263	62.022.290

Kaynak: TÜİK

Tablo 4 ise özel ticaret sistemine göre Malatya'nın 2022 yılı Mayıs ayında yapmış olduğu ihracat ve ithalat ilk beş ülkeyi göstermektedir. Tablodaki verilere bakıldığında Malatya'nın en fazla ihracat yaptığı ülke Irak iken en fazla ithalat yaptığı ülke Azerbaycan'dır.

Tablo 4: Malatya'nın 2022 Yılı Mayıs Ayında En Fazla İthalat ve İhracat Yaptığı İlk 5 Ülke

İHRACAT		İTHALAT	
Ülke	Tutar (\$)	Ülke	Tutar (\$)
Irak	6.435.782	Azerbaycan	3.747.048
ABD	3.109.738	İtalya	3.229.946
İtalya	2.785.091	Hindistan	3.079.630
Hindistan	2.094.564	Almanya	2.659.101
Brezilya	1.474.586	Fransa	1.943.306

Kaynak: TÜİK

2) Yatırım Teşvikleri

Malatya'da yatırım teşvik belgesi alan işletmelerin sayısı, teşvik alan işletmelerin ne kadarlık bir tutar için bu teşvik belgesini aldığını ve son olarak bu yatırımla birlikte ne kadarlık bir istihdam sağlamayı planladığını Tablo 5 vermektedir.

Tablo 5: Malatya'da Alınan Yatırım Teşvik Belge İstatistikleri

Aylar	Belge Adedi			Sabit Yatırım (Milyon TL)			İstihdam		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Ocak	14	6	10	1.291	113	250	2.141	736	485
Şubat	10	8	10	197	225	552	1.521	490	903
Mart	5	9	3	36	230	16	93	483	71
Nisan	7	9	16	32	53	233	262	122	410
Mayıs	4	4	12	56	83	737	346	111	395
Haziran	4	12		41	179		28	335	
Temmuz	11	8		646	172		1.117	1.007	
Ağustos	7	6		71	229		140	292	
Eylül	13	10		487	549		1.277	1.090	
Ekim	9	9		168	1.002		383	487	
Kasım	6	13		47	59		546	636	
Aralık	5	41		83	443		333	3.675	
Toplam	95	135	51	3.155	3.337	1.788	8.187	9.464	2.264

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Tablo 5'ten de görüleceği üzere 2022 yılı Mayıs ayında 12 adet teşvik belgesi verilmiş, verilen bu belgeler ile 737 milyon TL'lik sabit yatırımın yapılması ve 395 kişinin istihdam edilmesi planlanmıştır. Tablo 6 ise 2022 yılı Mayıs ayında Malatya'da alınan yatırım teşvik belgeleri ile ilgili daha ayrıntılı verileri göstermektedir.

Tablo 6: 2022 Mayıs Ayında Verilen Yatırım Teşvik Belge Verileri

SERMAYE TÜRÜ	YATIRIMIN KONUSU	YATIRIMIN CİNSİ		YATIRIM TUTARI (TL)	İSTİHDAM
Yerli Sermaye	İmalat - Kürk Hariç, Giyim Eşyası İmalatı	Komple Yatırım	Yeni	2.683.450	205
Yerli Sermaye	İmalat - Süt Ürünleri İmalatı	Komple Yatırım	Yeni	9.978.250	15
Yerli Sermaye	İmalat - Sebze Ve Meyvelerin İşlenmesi Ve Saklanması	Komple Yatırım	Yeni	10.519.527	48
Yerli Sermaye	Enerji - Elektrik Üretimi, İletimi Ve Dağıtımı	Komple Yatırım	Yeni	34.100.000	2
Yerli Sermaye	İmalat - Çimento Ve Alçı İle Sertleştirilmiş Maddelerin İmalatı	Komple Yatırım	Yeni	15.235.955	30
Yerli Sermaye	Enerji - Elektrik Üretimi, İletimi Ve Dağıtımı	Komple Yatırım	Yeni	14.495.888	2
Yerli Sermaye	Madencilik - Demir Cevheri Madenciliği	Tevsi		559.672.663	42
Yerli Sermaye	İmalat - Tıbbi Ve Cerrahi Teçhizat İle Ortopedik Araçların İmalatı	Komple Yatırım	Yeni	6.226.153	10
Yerli Sermaye	Enerji - Elektrik Üretimi, İletimi Ve Dağıtımı	Komple Yatırım	Yeni	22.320.740	2
Yerli Sermaye	İmalat - Motorlu Kara Taşıtları Karoseri İmalatı; Römork Ve Yarı - Römork İmalatı	Komple Yatırım	Yeni	9.695.000	35
Yerli Sermaye	Enerji - Elektrik Üretimi, İletimi Ve Dağıtımı	Komple Yatırım	Yeni	32.852.625	2
Yerli Sermaye	Enerji - Elektrik Üretimi, İletimi Ve Dağıtımı	Komple Yatırım	Yeni	18.842.091	2

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

3) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

Malatya’da 2022 Mayıs ayında 35 şirket ve 10 gerçek kişi ticaret işletmesi kurulmuştur. 2022 Mayıs ayında geçen yılın aynı ayına göre kurulan şirket ve gerçek kişi ticari işletme sayısı yaklaşık %200 artmıştır. Malatya’da 2022 Mayıs ayında 21 şirket ve 5 gerçek kişi ticari işletmesi kapanmış veya tasfiye olmuştur. 2022 Mayıs ayında geçen yılın aynı ayına göre kapanan veya tasfiye olan şirket ve gerçek kişi ticari işletme sayısı yaklaşık %550 artmıştır.

Tablo 7: 2022 Mayıs Ayında Malatya’da Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

2022 MAYIS (BİR AYLIK)									2021 MAYIS (BİR AYLIK)								
KURULAN			TASFİYE		KAPANAN				KURULAN			TASFİYE		KAPANAN			
ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.		ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	
35	1	10	12	0	9	0	5		9	0	6	2	0	2	0	0	

Kaynak: TOBB

Malatya’da 2022 yılı 5 aylık dönemde 214 şirket ve 75 gerçek kişi ticari işletmesi kurulmuştur. 2022 yılı 5 aylık dönemde geçen yılın aynı dönemine göre kurulan şirket ve gerçek kişi ticari işletme sayısı yaklaşık %3 azalmıştır. Malatya’da 2022 yılı 5 aylık dönemde 75 şirket ve 24 gerçek kişi ticari işletmesi kapanmış veya tasfiye olmuştur. 2022 yılı 5 aylık dönemde geçen yılın aynı dönemine göre kapanan veya tasfiye olan şirket ve gerçek kişi ticari işletme sayısı yaklaşık %16 artmıştır.

Tablo 8: 2022 Yılı Malatya’da Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

2022 OCAK-MAYIS (BEŞ AYLIK)									2021 OCAK-MAYIS (BEŞ AYLIK)								
KURULAN			TASFİYE		KAPANAN				KURULAN			TASFİYE		KAPANAN			
ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.		ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	
214	7	75	43	2	32	1	24		220	4	74	28	1	14	0	43	

Kaynak: TOBB

4) Karşılıksız Çek ve Senet İstatistikleri

Tablo 9, Malatya’da karşılıksız çek tutarlarını aylık bazda göstermektedir. Tablodan da görüleceği üzere 2022 yılı Mayıs ayındaki karşılıksız çek tutarı yaklaşık 5,8 milyon TL’dir. 2022 Mayıs ayındaki karşılıksız çek tutarı son iki yıla göre artsa da diğer yıllara göre azalmıştır.

Tablo 9: Malatya’da Karşılıksız Çek Tutarları (Bin TL)

Aylar	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ocak	8.865	11.551	15.968	3.106	812	9.796
Şubat	7.358	6.510	8.695	3.297	833	14.322
Mart	7.001	6.432	6.265	3.937	1.637	9.516
Nisan	2.382	8.525	12.117	5.630	2.042	3.713
Mayıs	6.916	8.040	11.714	1.611	0	5.805
Haziran	5.520	3.281	5.203	4.379	20.241	
Temmuz	5.651	14.359	11.010	2.394	16.023	
Ağustos	2.791	15.141	2.756	2.807	6.591	
Eylül	3.848	11.072	9.158	3.112	15.857	
Ekim	16.979	29.973	4.570	4.890	11.096	
Kasım	7.340	25.853	2.562	2.282	12.656	
Aralık	6.174	21.091	6.601	2.770	14.229	
TOPLAM	80.770	161.829	96.617	40.217	102.016	43.153

Kaynak: TBB

Tablo 10 ise Malatya’da protestolu senet tutarlarını aylık bazda vermektedir. 2022 yılı Mayıs ayında protestolu senet tutarı yaklaşık 3 milyon TL olup bu tutar önceki yıllara göre azalış göstermiştir.

Tablo 10: Malatya’da Protestolu Senet Tutarları (Bin TL)

Aylar	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ocak	4.162	4.136	12.259	6.541	2.728	4.727
Şubat	3.340	7.920	6.334	6.189	1.705	9.407
Mart	4.396	3.742	8.401	4.725	3.162	3.617
Nisan	3.882	6.036	7.901	5.222	2.758	2.156
Mayıs	4.291	5.461	4.872	4.169	4.056	3.087
Haziran	4.164	5.954	8.339	2.622	3.055	
Temmuz	4.185	6.794	12.586	2.169	4.290	
Ağustos	4.278	7.445	10.657	2.924	3.048	
Eylül	4.175	14.184	9.573	2.214	3.750	
Ekim	6.352	9.599	6.369	3.132	3.497	
Kasım	4.143	13.098	7.400	3.365	14.502	
Aralık	3.703	7.803	16.763	3.094	3.898	
TOPLAM	51.071	92.173	111.455	46.357	50.283	22.996

Kaynak: TBB

5) Konut Satış İstatistikleri

Tablo 11, 2022 yılı Mayıs ayında ilk ve ikinci el olması bağlamında Malatya'daki konut satış istatistiklerini göstermektedir. Tablodan da görüleceği üzere 2022 yılı Mayıs ayında toplam konut satış sayısı önceki yıllara göre büyük bir artış göstermiştir.

Tablo 11: Malatya'da Konut Satış İstatistikleri

Aylar	2022					
	2019	2020	2021	İlk Satış	İkinci El Satış	Toplam
Ocak	650	888	560	252	444	696
Şubat	589	733	650	209	511	720
Mart	842	772	844	311	780	1.091
Nisan	694	376	740	229	659	888
Mayıs	591	510	593	258	758	1.016
Haziran	478	1.786	1.161			
Temmuz	900	1.895	936			
Ağustos	1.091	1.451	1.373			
Eylül	1.372	1.109	1.466			
Ekim	1.287	1.087	1.160			
Kasım	1.244	1.052	1.526			
Aralık	1.833	1.028	2.084			
Toplam	11.737	12.687	13.093	1.259	3.152	4.411

Kaynak: TÜİK

6) Patent ve Marka İstatistikleri

Tablo 12, Malatya'daki marka, patent, model ve tasarım başvuru istatistiklerini göstermektedir. 2022 yılı Mayıs ayında Malatya'da 4 adet patent, 4 adet faydalı model, 50 adet marka ve 19 adet tasarım başvurusu yapılmıştır. Önceki yıllara göre 2022 yılı Mayıs ayında marka ve tasarım başvuru sayısında artış meydana gelmiştir.

Tablo 12: Malatya'da Marka, Patent, Model ve Tasarım Başvuru İstatistikleri

Ay/Tür	Patent Başvuru Sayısı			Faydalı Model Başvuru Sayısı			Marka Başvuru Sayısı			Tasarım Başvuru Sayısı		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Ocak	3	3	1	1	0	2	54	74	42	0	1	2
Şubat	6	5	11	1	8	19	42	58	55	0	3	32
Mart	2	3	6	1	0	19	58	64	64	6	0	141
Nisan	7	5	2	0	2	6	30	50	57	2	1	27
Mayıs	2	4	4	1	4	4	48	43	50	1	0	19
Haziran	0	3		4	2		55	60		1	2	
Temmuz	1	3		1	0		54	45		8	2	
Ağustos	1	5		0	1		46	58		0	8	
Eylül	1	4		0	3		56	66		4	3	
Ekim	3	1		0	1		50	67		1	1	
Kasım	3	4		1	1		47	66		4	4	
Aralık	4	14		1	9		74	69		2	13	
TOPLAM	33	54	20	11	31	46	614	720	218	29	38	202

Kaynak: Türk Patent ve Marka Kurumu

KAYNAKÇA

- BDDK
- Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı
- Hazine ve Maliye Bakanlığı
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- Ticaret Bakanlığı
- TCMB
- TİM
- TOBB
- TÜİK
- TEPAV
- TSKB
- Türkiye Bankalar Birliği
- Türk Patent ve Marka Kurumu